
Procedure voor het verkrijgen
van een verklaring van openbaar nut
Handleiding voor steden en gemeenten

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnummer: 0314.595.348

○ 0800 120 33 (gratis nummer)

○ [facebook.com/FODEconomie](https://www.facebook.com/FODEconomie)

○ [@FODEconomie](https://twitter.com/FODEconomie)

○ [linkedin.com/company/fod-economie/](https://www.linkedin.com/company/fod-economie/) (tweetalige pagina)

○ [instagram.com/fodeconomie](https://www.instagram.com/fodeconomie)

○ [youtube.com/user/FODEconomie](https://www.youtube.com/user/FODEconomie)

○ <https://economie.fgov.be>

Verantwoordelijke uitgever:
Séverine Waterbley
Voorzitter van het Directiecomité
Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	4
2. Wettelijke basis.....	4
3. Procedure voor het verkrijgen van een VON.....	5
3.1. Opening.....	5
3.2. Bekendmaking	5
3.3. Duur	5
3.4. Bezwaren	5
3.5. Sluiting.....	6
3.6. Opsturen dossier.....	6
4. Vragen.....	6

1. Inleiding

Om de opgewekte elektriciteit tot bij de eindgebruiker te krijgen, beschikt België over een uitgebreid transmissienetwerk. Dat transmissienetwerk wordt beheerd door Elia, de Belgische transmissienetbeheerder.

Wanneer Elia of een onderneming een nieuwe elektrische verbinding wil aanleggen of een bestaande verbinding wil aanpassen, dan moet ze daarvoor een vergunningsaanvraag indienen. Waar de aanvraag wordt ingediend, hangt af van de spanning:

- spanning hoger dan 70.000 Volt: bij de Algemene Directie Energie (AD Energie) van de federale overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie;
- spanning gelijk aan of lager dan 70.000 Volt: bij de gewesten.

Er wordt altijd geprobeerd om een elektrische verbinding zoveel mogelijk aan te leggen op het openbaar domein. Dat is echter niet altijd mogelijk. Daarom worden soms ook privéterreinen gebruikt.

Om een elektrische verbinding op privéterrein aan te leggen, vraagt de aanvrager een verklaring van openbaar nut (VON) aan. Dat is een administratieve procedure waarmee de federale overheid kan erkennen dat een project een openbaar belang dient en dat de realisatie van de desbetreffende infrastructuur noodzakelijk is. De VON maakt het dus mogelijk om infrastructuur te realiseren wanneer daarvoor toegang tot privéterreinen of de vestiging van erfdienstbaarheden nodig is.

De verklaring van openbaar nut heeft verschillende doelstellingen:

- essentiële infrastructuurprojecten vergunnen die noodzakelijk zijn voor het waarborgen van de veiligheid en de continuïteit van openbare diensten of strategische netwerken;
- een duidelijke wettelijke basis bieden voor de aanleg en exploitatie van elektrische installaties op, onder of boven onbebouwde privéterreinen;
- de werkzaamheden uitvoeren die noodzakelijk zijn voor de bouw, de controle, het onderhoud en de goede werking van de betrokken elektrische installaties;
- een evenwicht waarborgen tussen het algemeen belang en de rechten van de eigenaars van de betrokken privéterreinen.

De procedure voor het verkrijgen van een VON heeft dus betrekking op de erkenning van het openbaar belang en op de voorwaarden die noodzakelijk zijn voor de aanleg op privéterreinen.

Deze handleiding verduidelijkt de procedure voor het verkrijgen van een VON.

2. Wettelijke basis

De procedure voor het toekennen van een verklaring van openbaar nut wordt geregeld door het koninklijk besluit (KB) van 27 augustus 1925, ter uitvoering van de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening.

3. Procedure voor het verkrijgen van een VON

Deze procedure beschrijft in detail de verschillende acties die de betrokken steden en gemeenten moeten ondernemen om de procedure voor het verkrijgen van een VON correct uit te voeren.

De rol van de steden en gemeenten beperkt zich tot het organiseren van een openbaar onderzoek. Een openbaar onderzoek informeert de eigenaars van de desbetreffende percelen over de aanvraag. Het geeft hun ook de kans om de aanvraag in te kijken en, indien gewenst, een bezwaar in te dienen. Dat is belangrijk om de rechten van de omwonenden te waarborgen en om juridische complicaties te vermijden.

3.1. Opening

Het openbaar onderzoek moet binnen de **14 kalenderdagen na ontvangst** van de aanvraag worden opgestart.

3.2. Bekendmaking

Het openbaar onderzoek wordt bekendgemaakt via aanplakking "op de gewone plaatsen van aanplakking". Dat betreft een bekendmaking via de website en een affiche op de aanplakborden van het gemeentehuis. Aanplakking op het traject is dus niet nodig. Een **bewijs van aanplakking** maakt onderdeel uit van het dossier.

Het gemeentebestuur brengt de betrokken eigenaars en huurders/pachters schriftelijk op de hoogte. Dat gebeurt via een aangetekende zending. Een loutere vermelding in het dossier dat iedereen aangeschreven is, wordt als te beperkt geacht. Het bewijs van aangetekende zending moet nadien worden bezorgd.

De adressen van de betrokkenen maken deel uit van de aanvraag. Indien zich daarin een fout bevindt, stuurt het gemeentebestuur een nieuwe brief naar het correcte adres.

3.3. Duur

Het openbaar onderzoek duurt **14 kalenderdagen**.

De termijn van het openbaar onderzoek start vanaf het moment dat zowel de aanplakking als het aanschrijven van de betrokkenen zijn uitgevoerd. Beide acties gebeuren bij voorkeur op dezelfde dag om verwarring te vermijden.

De start van het openbaar onderzoek moet worden vastgelegd in een **proces-verbaal van opening** dat door het college van burgemeester en schepenen wordt goedgekeurd.

In het proces-verbaal van opening van het openbaar onderzoek is de volgende formulering te verkiezen:

- *Het openbaar onderzoek loopt van XX tot en met XX.*

3.4. Bezwaren

Het KB van 27 augustus 1925 vermeldt expliciet dat bezwaren zowel **mondeling als schriftelijk** mogen worden ingediend.

De mondelinge bezwaren moeten door het gemeentebestuur worden genoteerd en de indieners moeten hun bezwaar ondertekenen. Een formulering die vermeldt dat er geen schriftelijke bezwaren zijn, is evenwel onvoldoende.

Alleen bezwaren die rechtstreeks verband houden met de aanvraag worden weerhouden.

Dit betreft uitsluitend bezwaren over:

- het openbaar nut van de betrokken installaties,
- het al dan niet geheel of gedeeltelijk bebouwde karakter van privéterreinen en het al dan niet volledig ommuurd of omheind zijn van die privéterreinen die het voorwerp uitmaken van de aanvraag,
- de gevolgde procedure in kwestie tot aanvraag van de VON.

Daarentegen worden bezwaren die buiten de federale bevoegdheid vallen, niet in aanmerking genomen. Dat geldt onder meer voor bezwaren over:

- milieuaspecten of aspecten van ruimtelijke ordening,
- specifieke milieu- of omgevingsvergunningen / vergunningen inzake ruimtelijke ordening, die afzonderlijke procedures volgen,
- percelen die niet toch de aanvraag van de VON behoren,
- strategische of politieke keuzes, zoals de noodzakelijkheid van het project of energie-technische alternatieven,
- economische of financiële aspecten, zoals financiering, projectkosten of tariefimpact,
- de gebruikte technologie,
- de impact van de elektrische verbinding op de gezondheid.

Voor het proces-verbaal van sluiting is de volgende formulering te verkiezen:

- *Tijdens het openbaar onderzoek werden XX schriftelijke en XX mondelinge bezwaren ingediend.*

Het college van burgemeester en schepenen moet de bezwaren niet inhoudelijk bespreken.

3.5. Sluiting

Na het verlopen van het openbaar onderzoek, stelt het college van burgemeester en schepenen een **proces-verbaal van sluiting** op. Het proces-verbaal bevat een overzicht van het aantal ingediende schriftelijke en mondelinge bezwaren.

3.6. Opsturen dossier

Nadat alle stappen zijn doorlopen, stuurt het gemeentebestuur het dossier naar de AD Energie. Dat gebeurt bij voorkeur via e-mail en moet gebeuren **binnen de drie kalenderdagen na de goedkeuring van het proces-verbaal van sluiting** door het college.

Het dossier bevat de volgende stukken:

- het proces-verbaal van opening,
- het proces-verbaal van sluiting,
- een kopie van de aanplakking,
- een kopie van publicatie op de website van de gemeente,
- een kopie van de brief die naar de betrokken personen is gestuurd,
- de bewijzen van de aangetekende zendingen,
- een kopie van de ingediende bezwaren.

4. Vragen

Hebt u vragen of opmerkingen over de verklaring van openbaar nut? Mail dan naar permits@economie.fgov.be.